

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 658/2013-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. decembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti C., s. r. o., S., zastúpenej A. s. r. o., K., za ktorú koná advokátka JUDr. K. A., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 6 CoPr 2/2012-112 z 28. mája 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti C., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. septembra 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti C., s. r. o., S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 CoPr 2/2012-112 z 28. mája 2013 a po jej doplnení podaním doručeným ústavnému súdu 23. septembra 2013 žiada vydať tento nález:

„1. Základné právo spoločnosti C., s. r. o., so sídlom S., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 6 CoPr/2/2012-112 a jeho rozsudkom z 28. mája 2013 porušené boli.

2. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 6 CoPr/2/2012, z 28. mája 2013 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Košiciach je povinný uhradiť spoločnosti C., s. r. o., so sídlom S., náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 331,13 EUR, a to ich zaplatením na účet jej právneho zástupcu...“

Ako vyplýva zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu, jej doplnenia, príloh a obsahu spisu Okresného súdu Rožňava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 9 Cpr 4/2011, ktorý ústavný súd pripojil pre účely rozhodovania o podanej sťažnosti, sťažovateľ bol ako žalovaný účastníkom konania vedeného pred okresným súdom pod sp. zn. 9 Cpr 4/2011, v ktorom sa Š. P. (ďalej len „žalobca“) domáhal určenia, že okamžité skončenie pracovného pomeru dané mu sťažovateľom z 10. novembra 2009 je neplatné.

Okresný súd rozsudkom č. k. 9 Cpr 4/2011-65 zo 17. apríla 2012 žalobe vyhovel a určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru dané sťažovateľom žalobcovi z 10. novembra 2009 je neplatné. Žalobcovi priznal náhradu trov konania 393,34 €. Svoje rozhodnutie založil na zistení, že sťažovateľ neuniesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že žalobcovi okamžité skončenie pracovného pomeru skutočne doručil. Preukázané bolo totiž iba to, že sťažovateľ žalobcovi poštovou zásielku doručil, avšak už nie to, že jej obsahom bolo práve okamžité skončenie pracovného pomeru.

Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, avšak krajský súd rozsudkom č. k. 6 CoPr 2/2012-112 z 28. mája 2013 rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil a zaviazal sťažovateľa na náhradu trov odvolacieho konania 79,58 €.

Rozsudok okresného súdu č. k. 9 Cpr 4/2011-65 zo 17. apríla 2012 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 6 CoPr 2/2012-112 z 28. mája 2013 nadobudol právoplatnosť 9. júla 2013.

Proti rozsudku krajského súdu č. k. 6 CoPr 2/2012-112 z 28. mája 2013 podal sťažovateľ 7. augusta 2013 dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku. Zdôrazňoval najmä to, že neobstojí právny názor vyslovený v rozsudku krajského súdu, podľa ktorého v danej situácii dôkazné bremeno o obsahu zásielky znáša sťažovateľ, hoci preukázal jej doručenie žalovanému. Podľa názoru sťažovateľa bol, naopak, žalovaný povinný preukázať opak toho, čo o obsahu zásielky tvrdí sťažovateľ, tak ako to vyplýva pre takéto prípady zo súdnej praxe [rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vo veci sp. zn. 4 MCdo 3/2011 zo 7. februára 2012].

O dovolaní sťažovateľa dosiaľ rozhodnuté nebolo.

Sťažovateľ sťažnosť na porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 6 CoPr 2/2012-112 z 28. mája 2013 doručení ústavnému súdu odôvodnil najmä tým, že k porušeniu týchto jeho práv došlo nesprávnym vyhodnotením dôkazného bremena o obsahu doručovanej zásielky krajským súdom, ktorý sa odchýlil od záverov skoršej rozhodovacej praxe, rozhodol prekvapivo, v rozpore s princípom právnej istoty a svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho prejednávania.

Ústavný súd preskúmal na predbežnom prerokovaní sťažnosť z hľadiska existencie dôvodov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych

prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio – inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Podstatou námietok sťažovateľa je právne posúdenie postupu krajského súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 6 CoPr 2/2012 a jeho rozsudku z 28. mája 2013 z hľadiska rešpektovania základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu upraveného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v dôsledku namietaného porušenia ktorého sa domáha, tak v konaní pred ústavným súdom, ako aj podaním dovolania najvyššiemu súdu zrušenia namietaného rozhodnutia a vrátenia veci na ďalšie konanie krajskému súdu.

V danom prípade sťažovateľ akceptoval subsidiárne postavenie ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd tým, že podal vo svojej právnej veci dovolanie ešte predtým, ako doručil ústavnému súdu sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. V okolnostiach

daného prípadu sťažovateľ podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvoril stav „dvojkoľajnosti konania“, keď by o tej istej veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty ústavne aprobovateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu v danej veci predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu o poslednom procesnom prostriedku, ktorý bol sťažovateľom využitý, za predčasné. Ústavný súd môže prijať sťažnosť na ďalšie konanie a meritórne o nej rozhodnúť až vtedy, ak príslušné orgány verejnej moci už nemajú možnosť namietaný stav zásahu do základných práv alebo slobôd napraviť.

Súčasťou konštantnej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, neznamená samotné podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (IV. ÚS 177/05, IV. ÚS 180/2010).

Ústavný súd už zaujal názor (podobne napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 145/2010), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

Ústavný súd v súlade so svojou aktuálnou judikatúrou zastáva právny názor, podľa ktorého v prípadoch, ak sťažovateľ uplatní mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie) spôsobilý zabezpečiť ochranu jeho práv, avšak najvyšší súd ho následne odmietne ako neprípustný, je lehota na podanie sťažnosti ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu (napr. IV. ÚS 195/2010, III. ÚS 227/2010, I. ÚS 276/2010). To však

platí, len pokiaľ je sťažnosť uplatnená na ústavnom súde do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo dovolanie ako neprípustné odmietnuté.

V takomto prípade je preto nevyhnutné, aby sťažnosť bola podaná v zákonnej lehote nielen proti rozhodnutiu dovolacieho súdu, ale aj proti rozhodnutiu súdu odvolacieho, ak ním došlo podľa názoru sťažovateľa k zásahu do jeho práv (IV. ÚS 406/2010).

Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľ v prípade podania dovolania podal zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť.

Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. decembra 2013